

Devlet Arşivleri Yeniden Yapılandırılıyor

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanı Prof. Dr. Uğur Ünal, kurumda yeniden yapılanmanın bütün ayrıntılarıyla devam ettiğini ve hakkaniyetle sonuçlandırılacağını söyledi. - 28.08.2018

SELMA KASAP - Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanı Prof. Dr. Uğur Ünal, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Devlet Arşivlerinin, Osmanlı'dan günümüze kadar devletin evrakını ihtiva eden ve modern anlamda ilk kez 1846'da teşkilatlanmasına başlanılan köklü bir kurum olduğuna işaret etti.

Devlet Arşivlerinin faaliyetlerinin yalnız yerli araştırmacıları değil aynı zamanda tüm ülkelerden on binlerce dünya tarihçisini yakından ilgilendirdiğine dikkati çeken Ünal, kurumun sahip olduğu muazzam tarihi hafızayı gelecek kuşaklara aktarma ve tüm devlet kurumlarının belge yönetimini sağlama görevlerini yürüttüğünü aktardı.

En son 16 Temmuz 2018'de yayımlanan 11 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Arşivlerinin layık olduğu konuma Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kavuşturulduğunu dile getiren Ünal, "Bu, yıllardır tüm arşiv ve tarih çevrelerinin arzuladığı bir gelişmedir. Cumhurbaşkanımıza, devlet ebed-müddet anlayışımız istikametinde kesintisiz hizmetler üretecek olmamıza vesile olduğu için arşiv ve tarih camiası adına şükranlarımı arz ediyorum." değerlendirmesini yaptı.

"Projeler, 2023 vizyonu çerçevesinde artarak devam edecek"

Ünal, Devlet Arşivlerine 5 Ocak 2012'de genel müdür olarak atandığını, 8 Ağustos 2018'de ise yeni kurulan Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı görevinin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kendisine tevdi edildiğini anlattı.

Görev yaptığı 6 buçuk yıllık sürede önemli adımlar atıldığını belirten Ünal, İstanbul'da birçok farklı ve dağınık mekanda bulunan belgelerin, Kağıthane'deki tek bir merkeze taşındığını söyledi.

Ünal, Devlet Arşivlerinin faaliyetlerine ilişkin şu bilgileri verdi:

“2002'den itibaren sürekli destek ve himayelerini gördüğümüz Cumhurbaşkanımızın emriyle inşa edilen İstanbul'daki Osmanlı Arşivimizin yeni hizmet binasına başarıyla taşınması bize nasip oldu. Bu külliye, Osmanlı hafızamızın gelecek kuşaklara aktarılması yönünde en büyük itici güç oldu. Binlerce üniversite ve ortaöğretim öğrencisi tarihimizi aydınlatan vesikaları burada görüyor. Muazzam bir külliye durumunda olan Osmanlı Arşivi binalarımızda artık yıllık 200-300 bin görüntü değil 8 milyon görüntü dijital ortama aktarılmaktadır. Yılda 1 milyon değil 6-7 milyon belge tasnif edilmektedir. Dijitalleştirilen yaklaşık 40 milyon belge, internet üzerinden hizmete sunulmuştur. Aynı gelişim ivmesi Ankara'daki Cumhuriyet Arşivimizde de sağlanmıştır. Bütün bunlar, dünya arşivciliğinde örnek ve öncü faaliyetlerdir.”

Ünal, sadece Türkiye'deki Osmanlı ve Cumhuriyet belgelerinin değil tüm dünyadaki Türk tarihini ilgilendiren belgelerin ülkeye kazandırılması yönünde adımlar atıldığını, Makedonya'daki tüm Osmanlı belgelerinin dijital ortama aktarılıp Türkiye'ye getirildiğini, Arnavutluk'ta da çalışmaların sürdürüldüğünü dile getirdi.

Prof. Dr. Uğur Ünal, bu ve benzeri projelerin 2023 vizyonu çerçevesinde artarak devam edeceğini belirtti. Gelecek dönemde devletin elektronik ortamda oluşturduğu bilgi ve belgelerinin takibi ve arşivlenmesi için başlatılan elektronik belge yönetim sistemi çalışmalarının koordine edileceğini, kurumlarda kurulu bulunan arşiv yönetim sistemi, içerik yönetim sistemleri gibi uygulamaların Devlet Arşiv Ağı aracılığı ile birleştirileceğini anlattı.

“Kurumumuzu geleceğe sağlam köklerle taşımak için çalışıyoruz”

Ünal, Devlet Arşivleri hakkında son dönemde bazı medya kuruluşlarında yer alan iddialara ilişkin soru üzerine, haberleri yakından takip ettiğini belirterek, şöyle konuştu:

“Yeni Türkiye'nin güzide bir kurumu olma yolunda dev adımlar atılırken, haksız ithamlara maruz kalınmasını da manidar bulmaktayım. Takdir edersiniz ki yeniden yapılanma; mevzuat hazırlığı, iş ve işlemlerin belirlenmesi ve bu çerçevede insan kaynağı planlamasını da içeren bir süreçtir. Bu süreç ilmek ilmek halı dokumak gibidir; bütün ayrıntılarıyla devam etmektedir ve hakkaniyetle sonuçlandırılacaktır.

Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile tanınan büyük fırsatın kurumumuzu geleceğe sağlam köklerle taşıması için gece gündüz gayret göstermekteyiz. Tabii bunun yanı sıra henüz tamamlanmamış olan bu süreci akamete uğratacak yanlış ve eksik haberleri tekzip etmek benim görevimdir. Nitekim gelinen nokta itibarıyla fazlasıyla istismarına kalkışılan mevcut arşiv çalışanları hakkında bir oran verecek olursak; eski Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde arşiv iş ve işlemlerinde çalışmakta olan toplam 488 kişiden yüzde 71'inin yeni teşkilatta göreve başladığını söyleyebilirim.

Tekrar vurguluyorum ki güçlü yapılanma yolunda çalışmalarımız, her konuda olduğu gibi insan kaynakları planlaması noktasında da devam edecektir. Nihayete erdiğinde ne şekilde güçlü bir kurumun ortaya çıktığı görülecektir. Arşiv hizmetlerinde yetişmiş, emek sarf etmiş eski kurum personelimizin de yeni kurumumuza kazandırılması yönünde çalışmalarımız sürmektedir. Arşivlerimizin bu arkadaşlarımızın omuzlarında ayağa kalktığını en iyi bilenlerdenim.”

Prof. Dr. Ünal, ilk atandığı günden itibaren emeğinin ve gayretinin personelin sorunlarını dinlemek ve bunları çözmek üzerine olduğunu belirterek, büyük bir eksiklik olarak tespit edilen Arşiv Kanunu'nun 16 Temmuz 2018 tarihli Devlet Arşivleri Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile giderildiğini ifade etti.

Devlet Arşivleri Kararnamesi'nin önemine dikkati çeken Ünal, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tarihe, kültüre ve arşivciliğe son derece önem verdiğini vurguladı. Erdoğan'ın talimatlarıyla hayat bulan 11 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yıllardır kanunla çözülmesi beklenen üç temel sorunun çözüldüğünü belirtti.

Bunlardan ilkinin “güçlü teşkilat” olduğuna dikkati çeken Ünal, “Artık devletin arşivleri, Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlanmıştır. Tarihi ve köklü bir arşivi bize intikal ettiren ecdadımıza yakışan en önemli adımlardan biri atılmıştır.” diye konuştu.

İkincisinin “arşivciliğin kariyer bir meslek haline getirilmesi meselesi” olduğunun altını çizen Ünal, “Yıllarca birçok kamu kurumlarında arşiv iş ve işlemleri meslek erbabı olmayan personel tarafından yürütülmüştür. Burada Cumhurbaşkanımızın meseleye verdiği önem ortadadır. 500'ün üzerinde arşiv kariyer uzmanlığı ve uzman yardımcılığı

kadroları ihdas edilmiştir. Bu çoğu bakanlıkta dahi olmayan bir rakamdır. İlk defa devletimiz bu kadar güçlü ve hassas bir şekilde arşivleri ele almıştır.” değerlendirmesini yaptı.

Üçüncüsünün ise “devletin tüm arşivlerinin tek elden yönetimi hedefi”nin sağlanması olduğunu vurgulayan Ünal, “Artık kamuda arşivcilik alanında keşmekeşlik olmayacak ve hazırlanacak yeni arşiv mevzuatıyla arşivcilikte standartlar ortaya konulacaktır.” ifadelerini kullandı.

“Osmanlı'dan günümüze intikal eden evrak bizim evladımız gibidir”

Uğur Ünal, Osmanlı Arşivi ile ilgili iddialara ilişkin bir soru üzerine, “ 'Osmanlı Arşivleri kapatıldı' minvalinde yapılan bazı açıklamalara ve ifade ediliş tarzına gülüyorum.” karşılığını verdi. Her şeyden önce kendisinin de bir Osmanlı tarihçisi olduğunu aktaran Ünal, bu unvanı Osmanlı Arşivinin sadık bir araştırmacısı olarak elde ettiğini söyledi.

“Arşivlerimizle ilgili bir önceki mevzuat olan 1984 tarihli 3056 Sayılı Başbakanlık Teşkilat Kanunu'nda ihdas edilen Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü dışında herhangi bir isimlendirme zaten yoktur.” diyen Ünal, şunları kaydetti:

“Sonraki 1988 tarihli 3473 Sayılı Kanun'da da böyledir. Osmanlı Arşivi tabiri teamülen, mekansal, fiziksel ve tarihi dönem olarak ayrılmış Devlet Arşivimizi oluşturan en büyük arşiv fonunu ifade etmektedir. Sonuç olarak, Osmanlı Arşivi, bugüne kadar ne şekilde varsa bugünden itibaren daha güçlü ve etkin olarak faaliyetlerini yürütecektir. Osmanlı'dan günümüze intikal eden evrak, bizim evladımız gibidir. Onu korumak, kollamak, dünya ve Türkiye ilim dünyasına en pratik ve faydalı şekilde sunmak, yürütmek de asli görevimizdir. Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi kurumlarının fonlarından oluşan Devlet Arşivlerimize yönelik bu sözde bölünme yeni kararname ile ortadan kaldırılmıştır. Yeni kararname ile teşkilatlanma iş ve iş süreçleri esas alınarak yapılmıştır ki bu dünya genelinde de böyledir. Bu kapsamda devletimizin arşivleri bir bütün olarak Osmanlı'nın ilk zamanlarından günümüze kadar olan süreyi kapsamış olacaktır.

Şunu rahatlıkla ifade edebilirim ki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Devlet Arşivleri Başkanlığı, tarihimizin, kültürümüzün ve medeniyetimizin kaynakları olan gerek Osmanlı gerekse Cumhuriyet dönemi belgelerimizin daha iyi muhafaza edilmesi ve gelecek nesillere aktarılması adına çok büyük bir fonksiyon üstlenmiştir. Kurumumuzun yeniden yapılanma sürecini yakından takip eden akademisyen, yazar ve medya mensuplarına da destek, öneri, ilgi ve alakalarından dolayı teşekkür ederim.”

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta:

mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA